

Kristen Liberalisme

Af Jesper Veiby

(v.2.01 Juli 2013)

Kirkepolitik

Et projekt under Kristent Institut

Der findes kristne med et bredt spektrum af politiske overbevisninger, både i Danmark og i andre lande, rækkende fra centrum-venstre til det stærkt liberale eller meget konservative. Ligesom både revolutionære marxister og fascister/nazister til tider har bekendt sig til den kristendom, som deres handlinger i øvrigt modsagde.

De fleste vil erklære sig enig i, at Bibelen ikke foreskriver en snæver politisk overbevisning og ikke forpligter den kristne på en bestemt og snævert defineret ideologi, endsige et politisk parti eller bevægelse. Alligevel er det min påstand, at Bibelens undervisning definerer et formål med statsmagten, såvel som nogle spilleregler for den enkelte i forhold til medmennesker og samfundet, der lægger sig tættest op af det, vi i vore dage ville kalde et liberalt demokrati.

Kristen liberalisme behøver således ikke betyde, at man tilslutter sig et formelt og nominelt liberalt parti, men det betyder, at man som kristen tilslutter sig nogle overordnede liberale principper:

1. Privat ejendomsret
2. Ytringsfrihed, trosfrihed og generel individuel frihed
3. En sekulær stat
4. Et retssamfund, styret af love

Disse fire principper kan siges at definere en form for liberal "overrideologi", idet også moderate socialister og erklæret konservative almindeligvis erklærer sig enige eller dog tæt på enige heri.

Disse principper er tæt på alment anerkendte, men det er dog værd at bemærke, at en kristen liberalist afviser religiøse diktaturer og teokratier, også hvor disse er af "kristen" observans, idet den kristne liberalist nødvendigvis mener, at det Gudsrige, som også han bekender sig til og tror en dag vil blive etableret, ikke skal etableres af mennesker og via menneskelige midler. I den tid, vi her og nu lever i, foreskriver Gud en samfundsorden på tværs af konfessionelle skillelinjer. Den kristne

liberalist vil således med bibelske argumenter i baghovedet foretrække et frit samfund, hvor også synderen og vranglæreren har sin frihed, fordi det samfund også giver frihed til den kristne, både til gudsdyrkelsen og til forkyndelsen af evangeliet.

En kristen liberalist som modsætning til en kristen konservativ eller en kristen fra centrum-venstre vil naturligt også erklære sig enig i følgende mere konkrete politiske synspunkter:

5. Markedsmekanismernes grundlæggende funktion og værdi
6. En begrænset og afgrænset statsmagt
7. Et betydeligt aspekt af personligt ansvar

Her bevæger man sig "ned" på de almindelige ideologiers område, og mens den kristne liberalist ofte i varierende omfang anerkender behovet for et vist sikkerhedsnet og en vis plads til statsmagten og de fælles beslutninger, så erklærer man sig enig med andre liberalister i, at statsmagtens legitime plads er begrænset, at markedsmekanismene i de fleste tilfælde vil producere bedre løsninger, og at den enkelte i overvejende grad selv må bære ansvaret for sine egne valg.

Det særegne ved den kristne liberalist er, at denne drager disse konklusioner på basis af Skriften. Det fremtidige gudsrige er godt, fordi det styres af Gud. Mange samfundsmodeller kunne fungere, hvis de styredes af engle, men fordi ethvert samfund styres af faldne og ufuldkomne mennesker, er det naivt - ja ubibelsk! - at forvente, at samfundet og statsmagten kan varetage fælles opgaver bedre end den enkelte, når undtages helt elementære opgaver som f.eks. lov og orden. Tilsvarende vil den kristne liberalist være skeptisk overfor at fratage den enkelte sit personlige ansvar, eftersom dette både følger af den gudgivne frie vilje og principperne i tanken om forebyggende nåde, nemlig at negative konsekvenser af negative valg synliggør det rette og ikke skal ophæves eller mindskes via statslige (og velfærdsstatslige) indgreb.

Den kristne liberalist vil således have en vis kant til såvel gængs konservatisme, moderat socialisme såvel som kristendemokratisme og tilsvarende kristne vinkler på det politiske liv, og vil mene, at disse ikke har dækning i Skriften.

Den radikale kristne liberalist eller kristne libertarianer vil i tillæg hertil skille sig ud ved et sidste, afgørende punkt:

8. En afvisning af indgreb overfor folks etiske og moralske valg.

Mens den kristne liberalist således (naturligvis) er imod fuldskab, mener vedkommende ikke, at det er samfundets eller statens opgave at dæmme op for dette gennem enten forbud eller beskatning. Også på andre områder vil den kristne libertarianer reservere sig mod lovgivning, der alene griber ind i voksne menneskers frie valg, uanset hvor forkerte disse valg er i lyset af Guds ord, så længe disse valg ikke omfatter overgreb på andre mennesker.

Den kristne libertarianer har således også en kant i forhold til kristne, som i øvrigt måtte dele mange synspunkter omkring markeds kræfter og den enkeltes frie valg, men som samtidig vil anvende lovgivningen til at fremme et bestemt sæt værdier og normer.

Man kan som kristen være enig i (større eller mindre dele af) ovenstående og alligevel

sætte sit kryds forskellige steder. I andre lande kan billedet være endnu mere broget; I USA har man ikke den samme politiske opdeling og samme benævnelser, som man finder i Europa, og i f.eks. Tyskland er kristendemokraterne i CDU/CSU ret så forskellige fra den danske udgave.

Hovedpointen er, at kristne liberalister på den ene side er idealister, der mener, at når Gud har skabt alle mennesker med en fri vilje, så må respekten for ens næste og dennes Gudgivne frihed også medføre en betydelig praktisk frihed, selv når man bruger denne til at vende sig fra Gud. Samtidig er kristne liberalister pragmatikere, der indser, at ethvert behjertet forsøg på at lovgive om moralske og religiøse spørgsmål historisk set også har endt med undertrykkelse af (andre) troende kristne, og at man også af den grund bør forkaste ethvert forsøg i den retning. Den katolske kirkes forfølgelse af protestanter, eller den lutherske kirkes forfølgelse af de tidlige baptister rækker begge til overmål som bevis.

Men først og fremmest er kristne liberalister af den opfattelse, at deres synspunkt er det bibelske. At en sober nærlæsning af Skriften på et grundlæggende plan bakker dem op i de førnævnte punkter; og at både kristen nationalkonservatisme, kristen socialisme og kristendemokratisme er kommet væk fra den simple og klare bibeltroskab på dette område.